

Asia: VN/31820/2023

Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö TE-palvelut 2024 - asetuskokonaisuudesta

Lausunnonantajan lausunto

Asetus 1: Valtioneuvoston asetus julkisista työvoimapalveluista

Palvelualojen työnantajat PALTA ry kiittää mahdollisuudesta lausua Työ- ja elinkeinoministeriön TE-2024 asetuskokonaisuudesta.

Palta on EK:n toiseksi suurin jäsenliitto ja edustamme yli 2 000 palvelualoilla toimivaa jäsenyritystämme. Työllisyyden tuleva kasvu nojaa vahvasti palvelualoihin – uudet yritykset ja työpaikat syntyvät yksityisiin palveluihin ja julkisten työvoimapalvelujen toimivuus on Suomelle välttämätöntä. Palta myös edustaa laajasti henkilöstöpalvelualaa (yksityisiä palveluntuottajia), jotka ovat merkittävässä roolissa osaajapulan ratkaisemisessa ja työllisyyden edistämisessä.

Palta keskittyy lausunnossaan asetuksiin 2. Valtioneuvoston asetus työvoimapalvelujen ohjauksesta ja 3. Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta.

Kunnioittavasti,

Tatu Rauhamäki

Johtaja, elinkeinopolitiikka

Palvelualojen työnantajat Palta Ry

Milka Kortet

Johtava asiantuntija, elinkeinopolitiikka

Palvelualojen työnantajat Palta Ry

Asetus 2: Valtioneuvoston asetus työvoimapalveluiden ohjauksesta

Yksityisiä työvoimapalveluja koskeva tietojenantovelvollisuus.

Ehdotetussa 7 §:ssä säädettäisiin lain 143 §:n 3 momentin nojalla tarkemmin yksityisten henkilöstöpalvelujen tietojenantovelvollisuudesta työ- ja elinkeinoministeriölle. Työ- ja elinkeinoministeriön pyynnöstä toimitettavat tiedot olisivat pääosin lukumääriä. Lisäksi ministeriön pyynnöstä yksityisten työvoimapalvelujen tarjoajan olisi toimitettava tietoja myös muista tarjoamistaan työnhakuun liittyvistä palveluista kuin työnvälityksestä ja henkilöstövuokrauksesta.

Palta ymmärtää tarpeen kootulle tiedon keräykselle. Tietojen keräämisen ongelmallisuus on kuitenkin todettu jo valtioneuvoston asetuksen (1073/2012) toimeenpanon yhteydessä. Käytäntö on osoittanut, että vaadittujen tietojen kerääminen ehdotetulla tarkkuudella on todella hankalaa sekä muutaman tietokohdan osalta jopa mahdotonta (tieto työhön välitettyjen henkilöiden määristä ammattiryhmittäin). Tällä hetkellä yksityisten henkilöstöpalvelualan yrityksillä on lukuisia erilaisia kirjaus- ja rekisterikäytäntöjä ja tietojen saatavuus myös vaihtelee yrityksittäin. Osa vaadituista tiedoista koetaan myös yrityssalaisuuksiin verrannollisiksi, kuten esimerkiksi tieto muista tarjotuista työnhakuun liittyvistä palveluista.

Palta huomauttaa, että tietojen keräyksen onnistumisen varmistamiseksi asetuksen perusteluihin tulee tarkentaa paremmin keskeiset käsitteet - kuten esimerkiksi mitä tarkoitetaan työhön välitetyillä henkilöillä (eli lasketaanko näihin rekrytointitoimeksiannot asiakasyrityksiin, lasketaanko mukaan yhteistyössä toteutunut palvelu julkisen työvoimapalvelun kanssa vai keskitytäänkö vain vuokratyöhön). Esimerkiksi myös kerättävä tieto asiakasmääristä ei ole yksiselitteinen. Tällöin ongelmalliseksi muodostuu, että ilmoitetaanko asiakkaaksi esimerkiksi isojen valtakunnallisten asiakasyritysten tiedot jokainen toimipaikka kerrallaan vai vain ilmoitetaanko se yhtenä asiakkaana y-tunnuksen perusteella. Palta korostaa, että pykälän kirjaimellinen toteuttaminen tulisi aiheuttamaan henkilöstöpalvelualan yrityksille kalliita tietojärjestelmä uudistuksia, henkilöstön työkuluja sekä kohtuutonta hallinnollista taakkaa.

Palta ehdottaa, että pykälän 7 keskeiset tietosisällöt ja käsitteet vielä määritellään täsmällisemmin säädöksen perusteluosassa yhteistyössä alan yritysten kanssa. Määrittelyssä tulee huomioida mahdolliset kilpailulainsäädännölliset tai yrityssalaisuuksiin liittyvät näkökulmat. Lisäksi Palta ehdottaa, että työ- ja elinkeinoministeriö käynnistää nopeasti henkilöstöpalvelualan yritysten kanssa yhteisen työryhmän, jossa etsitään mittasuhteiltaan realistisia ratkaisuja tietojen raportoinnissa koettuihin ongelmiin.

Asetus 3: Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Ehdotus kehittämis- ja hallintokeskuksen velvollisuudesta tuottaa tietoa ja asiantuntija-arvio työvoimapalveluiden tuloksellisuudesta ja toimivuudesta.

Palta pitää erittäin hyvänä, että asetusehdotuksessa säädettäisiin tarkemmin kehittämis- ja hallintokeskuksen työvoimapalveluiden seuranta-, arviointi- ja tiedontuottamistehtävän keskeisistä osa-alueista. Asetusehdotuksen pykälässä 30 todetaan, että kehittämis- ja hallintokeskuksen on valmisteltava työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain (380/2023) 21 §:ssä tarkoitettujen valtakunnallisten tavoitteiden toteutumisen seuraamiseksi ja arvioimiseksi tarvittava tietopohja.

Palta pitää välttämättömänä, ettei tiedolla johtamisessa tyydytä pelkästään nykyisten käytössä olevien tietovarantojen (esim. TE- ja KOTO-raportointijärjestelmien) tuottamaan dataan. Nykyisten raportointijärjestelmien relevanttius työvoimapalvelujen tavoitteiden saavuttamisen arvioinnin näkökulmasta tulee ehdottomasti tarkistaa. Myös Valtion taloudellinen tutkimuskeskus (VATT) on tuoreessa raportissaan (<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/165412>) peräänkuuluttanut parempia tiedolla johtamisen välineitä, jotta työllisyyden edistämisen kokonaistilinpäätös tulisi paremmin näkyviin.

Palta huomauttaa, että pykälien 30a ja 30b perustelut jättävät avoimeksi sen, että tarkoitetaanko tässä yhteydessä työvoimapalveluilla pelkästään julkisesti rahoitettuja työvoimapalveluja vai myös yksityisen henkilöstöpalveluyritysten kanssa yhteisesti tuotettuja palveluja. Palta ehdottaa laajennettavan tarkastelun koskemaan myös yksityisen henkilöstöpalveluyritysten kanssa yhteisesti tuotetut palveluja, jolloin päästään paremmin käsiksi tietoon yhteistyön kustannustehokkuudesta.

Lisäksi Palta ehdottaa pykälän 30a asetustekstin 2 kohdan listaukseen lisättäväksi kriteeri ”nopeus/nopeutta” ja vaikutukset sana korvattaisiin sanalla ”vaikuttavuutta”. Ehdotamme samaa muutosta myös pykälän 30b kohtaan 3.

Asetus 4: Valtioneuvoston asetus työllistymisen monialaisesta edistämisestä

-

Asetus 5: Valtioneuvoston asetus työttömyysturvalain täytäntöönpanosta

-

Asetus 6: Työ- ja elinkeinoministeriön asetus työvoimapoliittisen lausunnon antamisesta ja lausuntoon merkittävistä tiedoista

-

Asetus 7: Valtioneuvoston asetus aluehallintovirastoista annetun asetuksen 13 a §:n muuttamisesta

-

Kortet Milka
Palvelualojen työnantajat Palta ry. - Elinkeinopolitiikka